

**HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA
NACIONALNI URED ZA KATOLIČKE ŠKOLE**

I

HRVATSKA PROVINCIJA URŠULINKI RIMSKE UNIJE

**ODGOJNO-OBRAZOVNI PROJEKT
KATOLIČKE OSNOVNE ŠKOLE SVETE URŠULE**

Prosinac 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. POVIJEST ŠKOLE.....	3
3. ŠKOLA DANAS.....	4
4. IDENTITET ŠKOLE.....	5
5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA.....	6
6. NAŠA PEDAGOGIJA.....	15
7. LITERATURA.....	24

1. UVOD

Katolička škola je škola za osobu i škola koju čine osobe. Svaka osoba, u svojim materijalnim i duhovnim potrebama u srcu je Isusova učenja – zato je razvoj osobe cilj katoličke škole.

U svome poslanju, povjerenom joj od Isusa Krista, Crkva pronalazi razlog za osnivanje i djelovanje katoličkih škola. To poslanje je dovesti čovjeka do njegova ljudskog i kršćanskog savršenstva, do njegove zrelosti u vjeri. Upravo na tom poslanju temelji se odgojno-obrazovni projekt koji treba imati i provoditi svaka katolička škola, a u kojemu se skladno stapaju vjera, kultura i život. Osnovno obilježje tog projekta je sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti, potraga za istinom. Projekt usmjerava prema poruci spasenja, tako da svjetlo vjere obasjava spoznaje o svijetu, životu i čovjeku, koje učenici postupno stječu.

Kongregacija za katolički odgoj izdala je odredbe i smjernice prema kojima posebnu pozornost treba posvetiti općim kriterijima koji moraju usklađivati kulturalne, didaktičke, društvene, građanske i političke odabire. Ti odabiri moraju uvijek biti vjerni Evanđelju koje naviješta Crkva. Stoga je temelj odgojno-obrazovnog projekta sam Isus Krist, misliti i djelovati po Evanđelju, prihvaćajući blaženstva za normu života. Upravo zbog toga u katoličkoj školi evanđeoski principi postaju norme odgoja, nutarnji pokretač i konačno odredište samog odgojno-obrazovnog projekta, a on postaje uvjerljiv samo ako ga ostvaruju osobe koje su motivirane, svjedoci živoga susreta s Kristom u kojem jedinom čovjek pronalazi pravo svjetlo života.

Takav odgojno-obrazovni projekt može se ostvariti samo zajedničkim naporom cijele odgojno-obrazovne zajednice. Zadaća svih koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu u školi je stvoriti miran i radu prilagođen ambijent gdje svatko izvršava vlastite dužnosti, znajući da može računati na razumijevanje i odgovornost svih i stvoriti ozračje iskrenog dijaloga koji olakšava međuljudske odnose.

2. POVIJEST ŠKOLE

Inicijativa o osnivanju Katoličke osnovne škole u Varaždinu došla je od Inicijativnog odbora roditelja čija djeca polaze Dječji vrtić „Sveta Uršula“ u samostanu sestara uršulinki. Svojim prijedlogom obratili su se varaždinskom biskupu Josipu Mrzljaku, koji je svesrdno podržao inicijativu osnivanja i dao svoj blagoslov. Napomenuo je da Varaždinska biskupija nema adekvatnog prostora, kao ni osobu koja bi mogla koordinirati projekt osnivanja katoličke škole. Roditelji su se, potaknuti vlastitim iskustvom odgovornog odgoja djece u duhu evanđeoskih vrednota, obratili provincijalnoj glavarici Hrvatske provincije uršulinki Rimske unije s. Jasni Lučić sa zamolbom, da sestre uršulinke osnuju katoličku osnovnu školu. Time bi ponovno započele

odgojno-obrazovno djelovanje osnovne škole koja je pod nazivom „Pučka škola“ trajala tijekom 242 godine. Nakon savjetovanja i pomnog razlučivanja Provincijalno vijeće Hrvatske provincije uršulinki Rimske unije 15. listopada 2013. donijelo je Odluku o osnivanju katoličke osnovne škole.

Rješenjem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta o sukladnosti osnivačkog akta - Odluke sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi KLASA: UP/I-602-02/14-01/00006, URBROJ: 533-28-14-0002 od 30. siječnja 2014., te Rješenjem Ministarstva za početak rada Katoličke osnovne škole Svete Uršule sa sjedištem u Varaždinu, KLASA: UP/I-602-02/14-01/00014, URBROJ: 533-25-14-0004 od 14. travnja 2014. škola je stekla uvjete propisane zakonom za početak rada.

Katolička osnovna škola Svete Uršule smještena je u centru grada Varaždina, u Uršulinskoj ulici br.1 uz kompleks tristogodišnjeg samostana sestara uršulinki u neposrednoj blizini Staroga grada. Zajedno sa samostanom i crkvom Rođenja Isusovog predstavlja spomenik kulture. Zgradu škole pomogla je izgraditi carica Marija Terezija. Gradnja je trajala od 1772. do 1775. godine. U njoj su se školovale i u internatu (konviktu)

stanovale djevojke plemićkog i građanskog porijekla, kao i one najsiromašnije. Tijekom dvaju stoljeća u toj su zgradi sestre uršulinke odškolovala generacije učiteljica za cijelu Hrvatsku i šire. Bila je tu Pučka škola, Opetovnica, Kombinovana škola, Glavna i Viša djevojačka škola, Građanska škola, Gimnazija i Učiteljska škola te razni tečajevi. Uršulinke su radile po pedagoškim smjernicama svoje utemeljiteljice svete Angele Merici koja je bila vrsni pedagog, preteča svoga vremena. U pravilima sestara koje su radile u školi stajalo je: „Škola je iza crkve najsvetije mjesto. Ona odgaja nježnu dušu djeteta za Boga, Crkvu, domovinu i obitelj. Ona polaže temelj velikoj zajednici čovječanstva. Stoga joj valja posvetiti najvrsnije sile, svu snagu i imovinu. Kakva škola, takav narod!“

Odgojno-obrazovni rad sestara uršulinki bio je nasilno prekinut 1945. godine, kada im je oduzeta zgrada i zabranjeno djelovanje. Bilo je tada u uršulinskim školama 1198 učenica. U zgradu je smješten Đački dom „Milice Pavlič – Kate“, a od 1961. do 2006. godine u njoj je djelovala Medicinska škola. Vraćena je sestrama uršulinkama 2006. godine. Temeljito je obnovljena i u prizemlju je od 2009. smješten Dječji vrtić „Sveta Uršula.“

3. ŠKOLA DANAS

Katolička osnovna škola Svete Uršule započela je s radom 1. 9. 2014. godine kada je upisan samo jedan prvi razred. Postepeno će se svake godine upisivati po jedna generacija u jedan ili dva razredna odjela. U školu se upisuju učenici sa šireg gradskog i prigradskog područja, čiji roditelji su zaželjeli katolički odgoj. Najviše učenika su bivši „vrtićanci“. Učenici u školu dolaze pješice ili ih

dovoze roditelji.

Škola je smještena u cijelom krilu zgrade koja je povezana sa samostanom. Budući da je to stara građevina, prostor je samim time povijesno uvjetovan, no učenici se ugodno osjećaju i u tako materijalno skromnijim uvjetima.

U učionicama je internetska mreža i koristi se e-dnevnik. Škola koristi suvremena nastavna sredstva i pomagala. U školskoj kuhinji se svakodnevno priprema kuhana užina za sve učenike i ručak za one koji ostaju dulje u školi.

Cilj naše škole je odgojiti i obrazovati cjelovite osobe s visokim moralnim, kulturnim i evanđeoskim načelima. Moto naše Škole kao i svih uršulinskih škola širom svijeta je latinska riječ „Serviam“ što znači: „Želim služiti“ ili „Služit ću“ - Bogu, Crkvi, domovini, obitelji i društvu. Serviam je trajno poticanje na duh služenja, ispovijest vjere u praksi, suradnja s Božjom milosti i odgojno obrazovnim pravilima i vrijednostima. Nastojat ćemo razvijati u njih svijest raspoloživosti, radinosti, služenja u ljubavi prema svakome. Želimo po individualnom pristupu svakom učeniku i po obiteljskoj atmosferi koja vlada u školi, razvijati njihove talente! Želja nam je da uče s osmjehom i pjesmom na usnama; da im škola ne bude teret već izvor kreativnosti, zajedništva, intelektualnog i duhovnog rasta.

Cilj nam je da sve obične stvari u životu rade neobično dobro!

4. IDENTITET ŠKOLE

Identitet Katoličke osnovne škole Svete Uršule jednak je identitetu Crkve iz koje izbijaju izvorne i autentične dimenzije katoličke škole koja se ustrojava kao crkveni subjekt i kao takva je mjesto autentičnog i specifičnoga pastoralnog djelovanja. Katolička škola je privilegirano mjesto kršćanskoga odgoja kao dio evanđeoskoga poslanja Crkve. Crkvenost katoličke škole stoga, nije neki vanjski dodatak, nego temelj, izvor i sadržaj njezinoga katoličkog identiteta kao odgojno-obrazovne ustanove. Sv. Ivan Pavao II. kaže da su katoličke škole istovremeno mjesta evangelizacije, cjelovitoga odgoja, inkulturacije i učenja o životnome dijalogu između mladih i različitih religija i društvenih okruženja.

Zahtjev za eklezijalnim, tj. katoličkim identitetom škole ne pretpostavlja zatvaranje pred svijetom, pred drugima i drugačijima, nego upravo suprotno, pretpostavlja još veće dijaloško otvaranje prema svijetu, drugima i drugačijima. Katolička škola, upravo kao crkvena škola, pretpostavlja sklad i jedinstvo vjere, kulture i života koji su vlastiti Crkvi kao takvoj koja je poslana svim narodima do konca vremena naviještati Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Katolička škola može vršiti svoje odgojno-obrazovno poslanje kao odgojno-obrazovna ustanova koja odgaja i izgrađuje sklad i jedinstvo vjere, kulture i života učenika, samo kad je svjesna svoje duboke

eklezijalne naravi. To je pretpostavka kršćanske zrelosti i odgovornosti u današnjem svijetu velikih izazova, brzih promjena i duboke krize.

Slijedom toga deklaracija *Gravissimum educationis* daje odlučni zaokret u povijesti katoličke škole. To je prijelaz iz škole – institucije, u školu – zajednicu. Ova zajednička dimenzija Crkve i škole nije neka sociološka nego prije svega teološka kategorija jer ona ulazi u viziju Crkve kao Božjeg naroda. Škola obavlja pravu i izuzetnu pastoralnu službu jer obavlja kulturno posredništvo, vjerna Evandjelju i u isto vrijeme poštujući autonomiju i kompetenciju znanstvenoga istraživanja. Cjelokupna školska zajednica – s raznolikim ulogama, ali istim ciljevima – dobiva svojstva kršćanske zajednice, budući da je ona mjesto prožeto ljubavlju. Stoga su ključni elementi katoličke škole prije svega ambijent, prostor škole, zatim učitelji i ostali djelatnici, obitelj kao prva i trajna odgojna zajednica te učenik koji je u središtu odgojno-obrazovnog djelovanja. Deklaracija naglašava kako je poseban zadatak Crkve (osnivača) da u školskoj zajednici stvara ambijent koji će biti prožet duhom evanđeoske slobode. Škola pomaže učenicima da u izgradnji svoje osobnosti rastu u duhu novog stvorenja, koje su postali na krštenju.

U temeljima naše škole je pogled na stvarnost koji dolazi iz kršćanskog iskustva. Ono daje smisao i vrijednost svemu što postoji i što se događa. U svakodnevici koju predlaže škola, učenik duboko sjedinjuje pozitivno otvaranje prema stvarnosti.

5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA

Kako bi Katolička osnovna škola Svete Uršule mogla ostvariti svoj identitet i svoje poslanje potrebna su dva uvjeta: prostor i osobe. Katolička škola se pod odgovornošću ravnatelja izgrađuje na odnosima povjerenja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog projekta, koji odgovorno sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kao njegovi pravi protagonisti. To je zajednica u kojoj svi sudjeluju u odgoju i obrazovanju svojim darovima i sposobnostima na materijalnom, intelektualnom, osjećajnom, duhovnom ili nekom drugom području. Tako svaki pojedinac u svojoj različitosti doprinosi zajednici na svoj način. Ona je utemeljena na kršćanskom duhu koji ju pokreće iznutra i biva izvor njezina dinamizma. U isto vrijeme takva zajednica postaje potpora svojim najslabijim članovima i oslonac u rješavanju poteškoća, a roditeljima glavna pomoć u vršenju njihove odgojiteljske službe. Ravnatelj, učitelji, stručni suradnici, svećenici, redovnici, roditelji i drugi koji svojim sudjelovanjem u odgojno-obrazovnoj zajednici preuzimaju odgovornost za cjelovit rast novih naraštaja, nisu tek školski namještenici nego vrše važno crkveno poslanje za koje im je potrebna formacija i stručna osposobljenost.

5.1. Odgojni ambijent

Od prvoga dana ulaska u katoličku školu, učenik treba steći dojam da se nalazi u sredini prožetoj evanđeoskim duhom ljubavi i slobode. Katolička škola mora odisati živu prisutnost Isusa Učitelja koji je jedini Učitelj i savršeni Čovjek, u kome sve ljudske vrednote nalaze svoju punu vrijednost. Evanđeoski duh treba se očitovati u kršćanskom stilu misli i života koji prožima svaki element odgojnog ambijenta. Zato je lik Raspetoga (križ) u toj sredini izuzetno važan jer On podsjeća sve na tu snažnu prisutnost Isusa Učitelja koji nam je dao najdivniju i najpotpuniju pouku.

U daljnjem stvaranju kršćanskoga stila prvi su odgovorni odgojitelji i ostali osoblje škole kao osobe i kao zajednica. Kršćanski odgojni ambijent čine življene vrednote kroz Božju riječ, sakramente, ponašanje te vedra i prijateljska prisutnost praćena ljubaznom raspoloživošću. Iz takvog će svakidašnjeg svjedočenja učenici (a i roditelji) shvatiti kakva je posebnost ambijenta kojemu je povjerenom njihovo odrastanje.

Takav ambijent postat će škola-kuća, obiteljski dom te će se učenici, uživajući u njemu, osjećati odgovornima za njihovu školu-kuću i samim time paziti na urednost i na vlasništvo. Briga za ambijent ulazi u ekološki odgoj koji je sve više potreban.

U organizaciji katoličke škole kao obiteljskog doma bit će od značajne pomoći svijest da je u njoj prisutna Marija, majka i učiteljica Crkve koja je pratila rast svoga Sina u mudrosti i milosti i koja je od početka pratila Crkvu u njezinom poslanju spasenja.

U školi je kapela koja pridonosi odgojnim ciljevima škole jer je to obiteljsko i intimno mjesto susreta s Gospodinom koji nam govori "Evo ja sam s vama u sve dane" (Mt 28,20).

5.2. Učitelj

Učitelji trebaju biti svjesni kako u najvećoj mjeri o njima ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Zato su pozvani svjedočiti životom i naukom za jednog Učitelja. Zato služba učitelja nije samo posao nego je i apostolat koji je u naše vrijeme koristan i potreban, a ujedno predstavlja pravo služenje društvu. Iznad svega učenici u učitelju trebaju prepoznati autentične ljudske i kršćanske kvalitete.

Učitelj u Katoličkoj osnovnoj školi Svete Uršule treba nastojati biti jaka i hrabra osoba, jasnog kršćanskog identiteta. Toliko jasnog da se najprije može sam sebi izreći i svjedočiti, kako bi se mogao izreći i svjedočiti drugima. Treba imati jasne kršćanske životne koordinate, jasno svoje mjesto u svijetu, društvu, a ponajprije u školi. Spreman je prihvatiti druge i drugačije od sebe ne odričući se svog identiteta.

Crkveni zakonik i tradicija Crkve očekuje od učitelja katoličke škole ispravan nauk, tj. poznavanje i prihvaćanje temeljnih sadržaja kršćanske vjere, kako ih čuva i tumači Crkva. Očekuje

svjedočanstvo kršćanskoga života i pedagošku osposobljenost. Očekuje i traži čestitost života, tj. takvu duhovnost i stil života koji je usuglašen s kršćanskom porukom i naukom Crkve. Traži poznavanje označnica koje definiraju identitet katoličke škole te raspoloživost i sposobnost da vlastiti odgojno-obrazovni pristup učenicima usuglasi s odgojno-obrazovnim projektom škole.

Učitelj u Katoličkoj osnovnoj školi Svete Uršule pozvan je ne samo ponuditi nastavne i kulturne sadržaje i odgojne aktivnosti koje (svaka) škola mora ponuditi, nego sve te sadržaje treba nuditi polazeći od kršćanske filozofije odgoja, od kršćanske duhovnosti, tj. od kršćanske vizije osobe, života, stvarnosti.

Od samog uključivanja u život i rad katoličke škole učitelj se nalazi u prostoru čije je središte osoba Isusa Krista. Ona je princip usporedbe, uživljanja, primjer, ideal. Upravo odnos s Učiteljem Isusom Kristom treba određivati cjelokupno učiteljevo djelovanje.

Prijateljstvo s Isusom koje živi u zajedništvu zajednice Crkve i u liturgijskom sakramentalnom životu, određuje tijek rasta i sazrijevanja katoličkog učitelja, njegov osobni ljudski profil ponajprije a onda i onaj profesionalni. Duhovnost učitelja u katoličkoj školi tako, sav njegov rad i djelovanje čini pravim oblikom apostolata. Duhovnost učitelja katoličke škole je živjeti, naviještati i svjedočiti Istinu. Katolički učitelj ne može biti neutralan, što je vrlo pogubno za mlade ljude, nego zauzet za cjelovit, intelektualni, spoznajni, duhovni i moralni odgoj učenika.

Kako bi učitelj mogao zadovoljiti sve traženo od njega Katolička osnovna škola Svete Uršule osigurava trajnu formaciju na svim područjima rada.

5.2.1. Nenastavno osoblje

Osim učitelja i stručnih suradnika u Školi djeluju administrativno i pomoćno-tehničko osoblje koje nije u izravnom odgojno-obrazovnom procesu učenika, ali kao dio odgojno-obrazovne zajednice zauzimaju izuzetno važnu ulogu. Stoga će sve značajke učitelja biti od važnosti i za njih te će se i od njih to tražiti. Kao i učitelji i oni su obvezni trajno se usavršavati u vjerskom i odgojnom djelovanju u školi. Pozvani su radosno svjedočiti svoje životno poslanje te na svom radnom mjestu biti svjedoci vjere. Pozvani su odgojno djelovati na učenike. Učenici će tako učiti doživljavati odrasle kao osobe koje se brinu o njihovom dobru te će ih poštivati i slušati.

5.2.2. Trajna formacija

Svaki pojedini učitelj i svaki djelatnik Katoličke osnovne škole Svete Uršule svjestan onoga što se očekuje od njega brine za svoj daljnji rast u znanju i mudrosti jer zna da o njemu, u najvećoj mjeri, ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Zato je važno daljnje usavršavanje i u znanju, pedagogiji i duhovnosti.

Kao oni koji su neposredno odgovorni za ostvarenje odgojnih ciljeva učitelji trebaju:

- produbljivati vlastitu duhovnu i pedagošku formaciju u svjetlu Evanđelja,
- u formaciju učenika trebaju, s odgovornošću i u duhu služenja i ljubavi, uključiti vlastito kršćansko i ljudsko iskustvo,
- stalno osuvremenjivati vlastitu izobrazbu, da bi mogli shvatiti smisao socijalno-kulturoloških promjena s kojima se škola treba stalno kritički suočavati,
- s osobitostima vlastitoga ljudskog iskustva sudjelovati u zajedničkom radu
- istraživanja novih odgojnih putova i zajedničkih projekata,
- dati osobni doprinos i osobno svjedočanstvo i u izvanškolskim inicijativama

5.2.2.1. Stručna formacija

Stručno osposobljavanje i usavršavanje provodi se u Katoličkoj osnovnoj školi i izvan nje. U školi se provodi kao sastavni dio rada **Stručnog aktiva razredne nastave s pridruženim članovima predmetne nastave u školi**, kao sastavni dio plana rada **Učiteljskog vijeća**, a i kroz ponuđene oblike stručnog usavršavanja izvan Škole u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Agencije za odgoj i obrazovanje. Temeljem Kataloga stručnih skupova u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje obveza svakog učitelja je skrbiti o redovitom stručnom usavršavanju i njegovoj primjeni u svakodnevnom radu. Škola će poticati sudjelovanje te u skladu s financijskim mogućnostima i pokrivati troškove sudjelovanja. O sudjelovanju učitelja u oblicima stručnog usavršavanja izvan Škole vodit će se primjerena evidencija. Učitelji će ravnatelju podnositi izvješća o oblicima stručnog usavršavanja izvan Škole, a po potrebi će izvijestiti i ostale učitelje na sastancima stručnog aktiva i Učiteljskog vijeća.

Svaki učitelj izrađuje plan i program individualnog stručnog usavršavanja prema obrascu i skrbi o njegovoj realizaciji te će se i individualno educirati tijekom školske godine.

Svi članovi Učiteljskog vijeća su u sklopu svoje profesije i profesionalnog razvoja obavezni tijekom školske godine prisustvovati sastancima županijskih stručnih vijeća svoje profesije te ostalim stručnim skupovima sukladno vremenskim i financijskim mogućnostima. O tome su tijekom školske godine dužni voditi vlastitu evidenciju u obrascu Individualnog permanentnog usavršavanja za školsku godinu.

Svaka članica Učiteljskog vijeća također je dužna tijekom školske godine obrazovati se individualno - čitanjem stručne literature, razmjenom iskustava s kolegicama i sl.

5.2.2.2. Duhovna formacija

Katolička duhovnost učitelja izvire iz njegove krsne stvarnosti i posebne službe koju je kao

učitelj u katoličkoj školi (mandatom Crkve) pozvan vršiti. Njegova duhovnost je nužno povezana s njegovim znanjem i poslanjem. Upravo u vršenju svoje službe u katoličkoj školi učitelj zrije u svojoj osobnoj duhovnosti. Učitelj iz vjere crpi nadahnuće za svoje odgojno djelovanje. Za to je potrebna molitva i naročito liturgijski sakramentalni život, kao trajno svjež izvor snage i potpore. Potrebna je spremnost slijediti primjer Blažene Djevice Marije i svetaca sa sviješću da su oni kršćansku pedagogiju živjeli i svjedočili prije nego li je uobličena u sustave.

Duhovna formacija učitelja u katoličkoj školi zahtjeva ne samo napor voditelja škole, nego i cijele kršćanske zajednice, u prvom redu mjesne Crkve, ali i suradnju i udruživanje katoličkih škola.

Rad na duhovnosti je važna sastavnica rada i života naše Katoličke osnovne škole Svete Uršule. Redovito pohađanje nedjeljnih misa i prakticiranje sakramentalnog života u župnoj zajednici je prva i osnova zadaća. Prisustvovanje zajedničkim svetim Misama s roditeljima i učenicima na početku školske godine, uz blagdan sv. Anđele, sv. Uršule i uz završetak školske godine, a na Tijelovo sudjelovanje na Misi i procesiji u katedrali, sve to pridonosi duhovnoj izgradnji.

Od duhovnih obnova imamo formaciju svih djelatnika na početku školske godine te duhovni susret i klanjanje za vrijeme zimskih praznika. Također je tu i tjedna mogućnost za ispovijed i duhovni razgovor s duhovnikom škole.

Uz to se svake godine na prigodan način obilježava Dan katoličkih škola.

Posebna i sustavna briga posvećuje se upoznavanju učitelja sa životom, karizmom, Spisima, djelovanjem i odgojnim metodama svete Anđele Merici, kako bi usvajali duh svete Anđele, napredovali na putu ljudskog i kršćanskog dozrijevanja neposustajući u službi odgoja.

Povezivanje s djelatnicima uršulinskih škola u Europi i svijetu, internetska razmjena i obogaćivanje istim duhom uršulinskog odgoja u različitim kulturnim i društvenim sredinama poticat će razvijanje darova i stvaralaštva nastavljajući poslanje i misiju za koju nam je sveta Anđela otvorila put.

5.2.3. Odnos učitelj– učenik

Rast učenika, na školskom putu moguć je samo uz prisutnost učitelja. Učitelj garantira precizno i trajno uporište na razini odnosa i osjećaja. On je znak i sredstvo (oruđe) zajedništva razreda i obavljenog posla. On pomaže učeniku da nauči da dobrotu, ljepotu i istinu odgovaraju najdubljim stremljenjima njegova srca i u tom odnosu učenik postaje svjesniji samoga sebe, doživljava se pozitivno i otkriva svoje talente. U svom odnosu s odraslim osjeća se odraslije. Zbog toga je u njegovim očima učitelj autoritet koji ga, uz roditelje, uči odrastati i biti najbolja verzija sebe. Poštuje se, reflektirajući poštenje koje prima od učitelja a to mu pomaže naučiti prihvatiti

kritiku.

Od izuzetne je važnosti i aktivno sudjelovanje učitelja u liturgijskom i sakramentalnom životu škole gdje će svojim primjerom pokazati učenicima važnost sakramentalnog života za vjernika te će učenik iz konkretnog primjera uvidjeti da se u tome nalazi izvor i hrana za kršćanski život.

5.2.3.1. Dodatni i dopunski rad s učenicima

Dodatni i dopunski rad s učenicima se odvija prema rasporedu jednom tjedno u svakom razredu. Uz to, dopunski rad s učenicima kod kojih je uočena potreba za istim, odvija se prema dogovoru, a provodi ga stručna suradnica socijalna pedagoginja.

5.2.3.2. Individualni razgovori s učenicima

Individualni razgovori s učenicima se provode redovito i najviše ih provodi stručna suradnica socijalna pedagoginja, ali i ravnateljica prema potrebi. Duhovnik Škole također je na raspolaganju za individualni razgovor sa svakim učenikom. Učenici jako vole te razgovore i samostalno se odlučuju za njih. U svim tim razgovorima učenicima se pokazuje prava kršćanska ljubav.

Naravno, razgovore provode i učitelji, razrednici, svakodnevno i prema potrebi. Socijalna pedagoginja (ovisno o procjeni) također razgovara s učenicima te se u tim prigodama pažnja obraća na učenikovo funkcioniranje u Školi i eventualne potrebe pojačanog rada s učenikom, socijalne i emocionalne vještine, na funkcioniranje u manjoj i većoj grupi, razredne procese, način izvršavanja učeničkih obveza, ponašanje u cjelini i pojedinačnim situacijama i dr. Uz to, razgovori se provode tijekom cijelog obrazovnog razdoblja prema uočenoj potrebi i nužnosti, sukladno određenim preventivnim idejama ili na zamolbu samih učenika.

S članovima Vijeća učenika se održavaju posebni sastanci (bilo planirani grupni sastanci, bilo prema uočenoj potrebi pojedinačni) kako bi se i predstavnike razreda uključilo aktivnije u pridonosenje razrednom funkcioniranju te kako bi ih se u skladu s njihovim mogućnostima uključilo u dodatne aktivnosti na razini Škole. Sastanke Vijeća učenika pripremaju i vode ravnateljica i socijalna pedagoginja.

5.2.3.3. Natjecanja

Učenici predmetne nastave uključuju se u sva natjecanja planiranima Katalogom i vremenikom natjecanja i smotri. Prate se također natječaji likovnog i literarnog karaktera, učenike se potiče na sudjelovanje te se učenički radovi prijavljuju na iste.

5.2.3.4. Molitva

U molitvenom životu Škole sudjeluju učenici i djelatnici.

Svakog jutra prije početka nastave zajednička je molitva u razredu, a u jačim liturgijskim vremenima organizira se i molitva na razini cijele Škole. Zajedničko blagovanje u blagovaonici započinje i završava također molitvom.

5.2.4. Odnos učitelj– roditelji

Učitelji imaju lijepo, ali i odgovorno zvanje pomagati roditeljima u njihovom poslanju. Ovo zvanje zahtjeva posebne kvalitete duha i srca, brižnu pripravu i trajnu spremnost na obnovu i prilagođavanje.

Ono što opravdava i rasvjetljuje uključenost roditelja u odgojnu dimenziju jest činjenica da njihova prisutnost u školi nije izborna opcija, dodatno obogaćenje, nego je to konstitutivni element identiteta svake katoličke škole koji je potreban zbog kvalitetnog i učinkovitog odgoja. Roditelji su pozvani sudjelovati u životu škole ne samo zbog izravne odgojne odgovornosti koju imaju nego i zbog izvršavanja zajedničke odgovornosti u odgoju. Svakodnevni problemi mogu se rješavati brže i učinkovitije ako roditelji budu zaista uključeni. Roditelji koji povjeravaju svoju djecu u katoličke škole, partneri su s kojima se sklapa odgojni ugovor. Roditelji su važni zbog odgovornosti koja se tiče njih i upravo poznavajući svoje odgovornosti neće dovesti u pitanje odgovornost odgojitelja/učitelja. Svaki će na svojem polju odgovornosti doprinosti rastu i razvoju učenika. Zajedno i u suradnji.

5.2.4.1. Individualni razgovori s učiteljima

Individualni razgovori s učiteljima su vrlo korisni i potrebni. Ti razgovori su pomoć u rješavanju eventualnih nejasnoća, pomažu u rješavanju mogućih poteškoća i unapređuju nastavni proces. Ti razgovori trebaju biti prožeti evanđeoskim duhom poštovanja, prihvaćanja i brigom za napredak učenika u svakom pogledu.

5.2.4.2. Roditeljski sastanci

Roditeljski sastanci se provode u svakom razredu posebno, kontinuirano i u pravilu barem dva puta u jednom obrazovnom razdoblju. Organiziraju ih i pripremaju razrednice svakog razreda, u suradnji i dogovoru s ravnateljicom i socijalnom pedagoginjom. tematike. Na roditeljskim sastancima obuhvaćaju se duhovne i pedagoške teme te se ujedno dobiju potrebne informacije za cjelokupni rad Škole.

5.2.5. Odnos među učiteljima

Također je važan i odnos između učitelja i svih sudionika u odgoju jer on treba biti izričaj i svjedočanstvo kako profesionalne tako i duhovne zajednice, s ciljem kako osobnog rasta tako i odgoja učenika. Svi članovi trebaju se truditi da iznalaze plodnu sintezu između vjere i kulture, vjere i života, koju treba najprije živjeti da bi se mogla predložiti kao duhovni horizont poučavanja i odgojno-obrazovnog projekta katoličke škole.

5.2.6. Učitelj vjeronauka

Učitelj vjeronauka je ključna osoba i bitna sastavnica za postizanje ciljeva katoličke škole. Učinkovitost vjerske poduke uvelike ovisi o osobnom svjedočanstvu vjeroučitelja. To svjedočanstvo donosi sadržaj poduke u život. Zbog toga vjeroučitelji trebaju biti obdareni mnogim darovima, naravnim i nadnaravnim te su spremni svjedočiti te darove. Trebaju prolaziti stalne kulturalne, profesionalne i pedagoške obuke i trebaju biti spremni na iskren dijalog.

Učitelj vjere, kao Krist, mora biti učitelj pravoga značenja čovječnosti. To uključuje osjećaje, obazrivost, razumijevanje, duhovnu mirnoću, razumno prosuđivanje, strpljenje u slušanju drugih i razboritost u načinu odgovaranja i, na kraju, dostupnost za osobne susrete i razgovore s učenicima.

Vjeroučiteljice su našoj školi sestre uršulinke.

Osim kroz vjeronaučnu nastavu vjeroučiteljice ovim aktivnostima potiču katolički identitet škole:

- liturgijskim animiranjem zajedničkih svetih misa s djecom i roditeljima prema godišnjem planu,
- pripremanjem zajedničkih priredbi kako bi i vjerska dimenzija bila svugdje prisutna i utkana,
- upoznavanjem s vjerskim dječjim časopisom „MAK“ i sudjelovanjem prilozima iz naše škole,
- uređivanjem panoa u razredima s radovima sa satova vjeronauka,
- animiranjem tjednih klanjanja u Uršulinskoj crkvi predviđenim godišnjim planom.

5.2.7. Duhovnik škole

Svaka katolička škola treba imati duhovnika, svećenika koji je član odgojno-obrazovne zajednice. Njegova je zadaća da u dogovoru s ravnateljem promiče programe duhovne izgradnje učenika, roditelja i djelatnika škole. Tu službu može vršiti i vjeroučitelj ako je svećenik.

Odlukom varaždinskog biskupa od 6. veljače 2015. br 11/2015, duhovnikom Katoličke osnovne škole Svete Uršule imenovan je preč. Franjo Biškup. On je na raspolaganju za duhovnu

pomoć roditeljima, djelatnicima i učenicima naše Katoličke osnovne škole (svete Mise, razgovori, savjeti, ispovijedi). Mogućnost susreta i razgovora s duhovnikom je prema potrebi i dogovoru.

5.3. Obitelj – prva i trajna odgojna zajednica

U našoj školi nezamjenjivu ulogu ima obitelj kao prvo i trajno mjesto odgoja učenika. Obitelj je prva škola onih društvenih kreposti koje su potrebne svakom društvu. U svakodnevnom obiteljskom životu u kojem su isprepleteni odnosi svih članova, učenik uči osnovne vrijednosti s kojima se može nositi. Dolazeći u školu, on u nju unosi i svoju obitelj i odnose u njima. Škola se – sa svojim oblicima rada, sadržajem i metodama koje su joj vlastite – uklapa u započeti odgojni hod u perspektivi kontinuiteta i zajedničke odgovornosti za dobrobit učenika. Unatoč očitim različitostima, u odlučnoj želji da si budu od uzajamne pomoći, obitelj i škola stalno preispituju svoje odgojne metode uzimajući u obzir dobrobit učenika u cijelosti njegovoga bića, bez izostavljanja sastavnog elementa njegove osobnosti.

Važno je naglasiti da su roditelji od Crkve pozvani povjeriti svoju djecu školi u kojoj je osiguran katolički odgoj jer je takva škola glavna pomoć roditeljima u vršenju odgojiteljske dužnosti.

5.3.1. Odnos škola – obitelj

Osim odgojne uključenosti roditelja u život škole, ono što školi daje dimenziju obitelji je upravo ta obitelj iz koje učenik dolazi. Obiteljski duh razvijat će se u susretima koji nemaju izravnu odgojnu dimenziju ali na odgoju rade "iza kulisa". Škola će biti ta koja nudi roditeljima prostor i vrijeme za formalne i neformalne susrete, pomaže im u njihovim nastojanjima, nudi duhovno vodstvo i rast u duhovnosti te stalno doprinosi poznavanju roditelja s novim metodama u odgoju i obrazovanju. Takvo sudjelovanje roditelja u školskom životu događa se prilikom susreta s učiteljima koji trebaju imati i formativni i informativni karakter, kao i upoznavanje odgojnih, kulturnih i religioznih poduka škole.

5.3.1. 1. Radionice za roditelje i obitelji

Tijekom školske godine prema dogovoru dogovara se adventska i uskrsna kreativna radionica za učenike, roditelje i djelatnike Škole.

5.3.1.2. Zajednička misna slavlja

Roditelji su pozvani prisustvovati na sljedećim misnim slavljinama: svetoj Misi na blagdan sv. Uršule povodom Dana Škole, na blagdan Tijelova u varaždinskoj katedrali te svetoj Misi zahvale na

kraju nastavne godine.

5.4. Učenik u središtu odgoja

Katolička škola odgaja svoje učenike za uspješno promicanje dobra zemaljske zajednice, a u isto vrijeme pripravlja ih za službu širenja Božjega kraljevstva da živeći uzornim apostolskim životom postanu spasonosni kvasac ljudskoga društva.

"Iako je poznato da odgoj zauzima mnogo veće područje od onoga što ga pokriva škola, ipak držimo da je škola najutjecajnija odgojna institucija. Ona je po svojoj naravi predodređena da čovjeka privodi zrelosti otvarajući mu vidike koji osmišljavaju život, a nipošto zatvaranje u reducirane programe znanstveno-tehničkog obrazovanja. Škola mora biti mjesto očovječenja s ispravnim poimanjem ljudske egzistencije, s provjerenom ljestvicom vrednota i globalnom vizijom čovjeka, njegove povijesti i povijesti svijeta."

Pravi odgoj teži cjelovitom oblikovanju osobe i usmjeren je prema njezinoj konačnoj svrsi i istodobno prema zajedničkom dobru društva. Zato učenike treba odgajati tako da mogu skladno razvijati svoje tjelesne, čudoredne i umne darove, da steknu što savršeniji osjećaj odgovornosti i ispravnu upotrebu slobode te da se osposobe za djelatno sudjelovanje u društvenom životu. Ugled i vjerodostojnost odgoja stječe se dosljednošću vlastitog života, osobnim zauzimanjem i pravim izražavanjem ljubavi. Odgojitelj je svjedok istine i dobra. Veliki odgojni ideali će imati neznatan utjecaj ako ne budu utjelovljeni u nastavnoj praksi svakodnevnoga života. Između ostalog, odgojna metoda postiže uspjeh samo ako je primjerena osobi s kojom se radi. To znači da učitelj treba paziti na karakter, godine, način društvene interakcije, način suočavanja s događanjima i problemima, kognitivne sposobnosti i način učenja svakog učenika te na polaznu situaciju iz koje učenik dolazi (obiteljska situacija). Pažnja usmjerena na te aspekte određuje didaktičke i odgojne izbore koji odgovaraju intelektualnom, kognitivnom i društveno-osjećajnom razvoju karakterističnom za određenu dob naših učenika.

6. NAŠA PEDAGOGIJA

Naša pedagogija temelji se na cjelovitoj formaciji učenika jer su oni budućnost svake zemlje i nada Crkve kako je običavao govoriti sv. Ivan Pavao II. Ona je usmjerena prema svakom pojedinom učeniku, neponovljivom u bogatstvu vlastite osobe. Odgojno-obrazovni modeli naše škole u skladu su s vrijednostima Ustava Republike Hrvatske i nadahnute su kršćanskom pedagogijom, čiji je temelj slika čovjeka stvorenog na sliku Božju, okrenutog nadnaravnom cilju u Kristu, od koga je spašen i pozvan da sudjeluje u Njegovom životu. Našim učenicima se predlaže Krist kao model i kriterij života. Odgoj se dakle sastoji u pomaganju učeniku da otkrije plan za koji

ga je Bog stvorio te da u potpunosti ostvari taj plan, a time i sve svoje sposobnosti. Potrebno je solidno i uravnoteženo oblikovati osobu u njezinoj cjelovitosti. Cjelovitoj ljudskoj, duhovnoj, intelektualnoj i socijalnoj pripravi odgovara veća mogućnost zadovoljstva, sreće i uspjeha u životu. Skladan razvoj svih čovjekovih sposobnosti nazivamo cjelovita (integralna) ljudska formacija. Stoga se želimo brinuti o učenicima koji su nam povjereni tako da oni steknu skladan razvoj konstitutivnih elemenata osobe. „Tijelo, intelekt, volja, osjećaji, savjest, pamćenje, znanje, iskustvo, spoznaja i razumijevanje zajedno ulaze u definiciju cjelovitosti osobe te ako težište u odgoju stavimo samo na jedan od ovih elemenata dobit ćemo hipertrofiju. Na primjer, isključivi naglasak na odgoju intelektualnih sposobnosti odvest će u intelektualizam koji se lagano može pretvoriti u racionalizam. Svaku odgojno-obrazovnu hipertrofiju treba izbjegavati u korist odgoja cjelovite osobe.“ Ponajprije jamčeći učenicima integraciju u školu, pomažući im da nadiđu vlastite socijalno-ekonomsko-kulturne uvjetovanosti i nelagode uzrokovane različitošću njihovih sposobnosti. Pritom je važno da razum nadahnut svjetlom vjere u apsolutne i nadnaravne vrijednosti bude vođa volje. Cjelovita ljudska formacija u službi društva i Crkve, zalog je i izvor sigurnosti i osobnog zadovoljstva osobe.

6.1. Odgojno-obrazovne ponude

Takva se pedagogija ostvaruje kroz raznovrsne odgojno-obrazovne ponude vjerskih, kulturnih i sportskih aktivnosti.

Produženi boravak

U školi je organiziran Produženi boravak za učenike čiji roditelji rade. S njima rade stručne učiteljice koje financira Grad.

Produženi boravak za sve uključene učenike započinje po završetku nastave. Dio Produženog boravka, koji je namijenjen slobodnim aktivnostima, zapravo je prožet organiziranim aktivnostima i radionicama vezanima za prigodne i tematske tjedne: vjerski blagdani, pripreme za priredbe, likovne radionice, radionice iz oblasti kulture življenja, tolerancije, posjeti kulturnim manifestacijama i slično.

6.1.1. Vjerske aktivnosti

Neki učenici i roditelji tijekom adventa prisustvuju zornicama u Uršulinskoj crkvi. Učenici u mjesecu svibnju i listopadu rado mole desetice krunice na satovima vjeronauka. Roditelji učenici pozvani su obavljati i pobožnost Prvih petaka.

6.1.2. Kulturne aktivnosti

Kulturne aktivnosti planirane su Godišnjim planom i programom i Školskim kurikulumom.

6.1.3. Sportsko-rekreativne aktivnosti

Sportsko-rekreativne aktivnosti također su planirane Godišnjim planom i programom i Školskim kurikulumom.

Učenici drugog razreda uključeni su u obuku plivanja koju provodi PK „Barok“.

Za vrijeme zimskih praznika svi učenici se mogu uključiti u „Zimske sportske aktivnosti učenika Grada Varaždina“, a mnogi učenici bave se raznim sportovima u izvanškolskim aktivnostima. U slobodno vrijeme za igru i rekreaciju rado igraju društvene igre.

6.2. Preventivni rad s učenicima

Osnovni cilj Školskog preventivnog programa je zajedničkim djelovanjem promicati pozitivne vrijednosti. Tome pridonose najviše svi djelatnici svojim životom i ponašanjem.

Molitve, svete Mise, druženje, razgovori, pridonose formiranju kršćanskih stavova koji su pravi zalag pozitivnog ponašanja. Kroz sve se aktivnosti prožima preventivno djelovanje odnosno poticanje i razvijanje socijalnih, emocionalnih i komunikacijskih vještina, naglašavanje učenikovih pozitivnih strana, mogućnosti, potencijala i poticanje da takva ponašanja razvijaju i održavaju. Uz to, s učenicima se radi i individualno, prema planu i procijenjenoj potrebi (ponašanja i podrška u učenju). Preventivni rad s roditeljima obuhvaća suradnju u planiranju pojedinih aktivnosti vezano uz njihovo dijete i praćenje istih, savjetovanje i sl. Predviđene su i radionice/predavanja s pedagoškom temom u sklopu roditeljskih sastanaka.

6.2.1. Trajna prisutnost

Škola je otvorena od 7 sati ujutro i u vrijeme dolaženja učenika na nastavu, od 7 do 8 sati svakog radnog dana dežuraju učiteljice. Za vrijeme boravka učenika na hodnicima, igralištu, dvorištu Škole s učenicima je uvijek dežurni učitelj/ica.

6.3. Odgojni autoritet i pravila

Važan aspekt, a ujedno i najosjetljiviji dio odgoja čini prava ravnoteža između slobode i discipline, što se ponekad čini da ugrožava jedno drugo. Ako se i u najmanjim dnevnim starima ne primjenjuju pravilni obrasci ponašanja, karakter učenika se neće moći ispravno formirati i teže će se biti spreman suočiti s izazovima koji će doći u budućnosti. Kvalitetan odgoj podrazumijeva učenje korištenjem pravog značenja slobode.

Zbog toga se iz odgoja ne može isključiti autoritativnost koja čini mogućim provođenje autoriteta. To je plod iskustva i kompetentnosti, ali iznad svega zahtjeva prožimanje vlastitoga života i osobne uključenosti. Tek tada to postaje izraz prave ljubavi. Tek tada je odgojitelj svjedok prave istine i dobrote. U odnosu s učiteljem učenik razumije vrijednost pravila koja treba poštivati. Pravila nisu usmjerena sama na sebe nego su postavljena kako bi na najbolji mogući način mogli dijeliti bogatstvo osobnog i zajedničkog života.

6.3.1. Kućni red

Pravilnik o kućnom redu Škole donesen je početkom rada Katoličke osnovne škole Svete Uršule, a s njime su upoznati svi učenici, roditelji i djelatnici Škole. Na početku svake školske godine učenike, roditelje, djelatnike upoznaje se s odredbama Pravilnika. Etičkim kodeksom propisana su pravila ponašanja u Školi i školskom okruženju neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u Školi.

6.3.2. Odgojna pravila

Život i djelo te ostavština svete Angele, utemeljiteljice sestara uršulinki, vodilja je u odgoju djece naše Škole.

To je kršćanski, katolički odgoj, a to znači i integralni; obuhvaća duh i tijelo odgajnika, integrirajući u sebi sve humane vrijednosti čovječanstva: religiozne, moralne, intelektualne, kulturne, estetske i socijalne, ali im daje kršćanski sadržaj i motivaciju.

Da bismo nekoga mogli odgajati, naglašava sv. Angela, potrebno je najprije voljeti ga i cijeniti. „Tako dakle, morate shvatiti do koje ih mjere trebate cijeniti, jer koliko ih više budete cijenile, toliko ćete ih više voljeti, a što ih više budete voljele, to ćete se više brinuti za njih i bdjeti nad njima. Tada će vam biti nemoguće da ih ne nosite u srcu danju i noću, upravo u njemu uklesane sve po redu, jednu po jednu, jer tako radi i postupa prava ljubav.“

Odgoja nema bez ljubavi. Ona je temeljni odgojni stav Angele Merici. I to radosna ljubav! Sv. Angela je s radošću pristupala odgojnim zadacima i to traži od svojih odgajateljica.

Naglašava veliko poštivanje ličnosti odgajnika: „Ljubite jednako sve svoje kćeri, ne cijeneći jednu više nego drugu, jer sve su Božja stvorenja. I ne znate što Bog želi od njih učiniti. Jer na koji način vi možete znati da one koje se vama čine manje nadarene i neznatne, neće postati velikodušnije... Vi pak vršite svoju dužnost ispravljajući ih s ljubavlju i dobrohotno ako vidite da su upale u koju pogrešku zbog ljudske slabosti, i tako ćete neprestano gajiti ovaj vinograd koji vam je povjeren.“

Potrebno je također voditi računa o materijalnim potrebama svake odgajnice, jer nema

smisla propovijedati o uzvišenim istinama onima kojima nedostaje ono najpotrebnije za život. „Budite zauzete i budne da upoznate i razumijete ponašanje svojih kćeri, te uvidite njihove duhovne i vremenite potrebe.“

Uršulinska utemeljiteljica shvatila je također da je odgajanje uzajamni proces – interakcija između odgajatelja i odgajanika i da se uvijek može učiti od onih koje odgajamo: „Slično tako ponašajte se i vi da se, premda glavarice, smatrate i priznajete manjima od njih... držeći da je vama potrebnije njima služiti, negoli je njima potrebno da vi njima služite i njima upravljate.“

Najvažnije odgojno načelo jest individualizacija. „Zaklinjem vas da vodite računa o svojim kćerima i da ih sve upišete u dušu i srce, jednu po jednu, ne samo njihova imena, nego i stanje, narav i sve uvjete njihova života. To vam neće biti teško ako ih budete prigrlile živom ljubavlju... Stoga... ako budete ljubile ove naše drage kćeri živom i toplom ljubavlju, bit će vam nemoguće da ih nosite pojedinačno ucrtane u svojim mislima i duši.“

Prema svakome treba postupati prema njegovim sposobnostima i temperamentu: plahe, bojažljive i sklone malodušnosti potrebno je ohrabriti da se otvore prema drugima, a uznosite, preuzetne i neoprezne, kaže Angela, valja obuzdavati da ne bi u svojoj „hrabrosti“ pretjerali.

U odgajanju je vlastiti primjer važniji od riječi i zato je odgajanje najteži životni poziv. Angela savjetuje svojim nasljednicama: „Živite i ponašajte se tako da se vaše kćeri mogu u vama ogledati. I što želite da one čine, to vi same prvo činite. Kako biste ih mogle ukrotiti ili opomenuti za kakvu pogrešku, ako tu istu one vide na vama? Ili kako ih uputiti ili uvoditi u koju krepost, ako je vi same nemate ili je barem tada s njima zajedno ne počnete vježbati?“

Odgoja nema bez odgojnog autoriteta. Potrebna je zato jedna čvrstoća koja nije ni strogost, ni ton, ni stas, ni prijatnje, ni kazne, već jedan spoj ozbiljnosti i blagosti. Ovu majčinsku čvrstoću preporučila je sveta Angela na više mjesta u svojim spisima: „Budite ljubazne i čovječne sa svojim dragim kćerima... kad ih opominjete i savjetujete, ili ih potičete na neko dobro i odvrćate od kakva zla. Doista, više ćete postići nježnošću i milinom, nego li ljutinom i oštrim ukorima koji neka se primjene prema potrebi, ali i tada na svom mjestu i u svoje vrijeme zavisno o osobama. A ljubav koja sve usmjeruje na Božju čast i korist duša, dobro poučava u tom razlučivanju i pokreće srce da bude prema mjestu i vremenu sad ljubazno, sad strogo, manje ili više, kako je već potrebno.“

Ta pravila nikad nisu postala okamina, nego su se uvijek tražile metode i nove upute.

U Varaždinskom samostanu sačuvana su nam „Pokusna pravila za škole i gojište samostana duvna sv. Ursule u Varaždinu“ iz 1910. god. i rukom pisana „Pravila za učiteljice i uzgojiteljice“ iz 1920. Prvenstveno je važan lik učiteljice. Za nju vrijede pravila:

- Učiteljice neka svom dušom ljube školu i cijene se sretnima što smiju sudjelovati kod uzgoja.
- Odgajateljica odgaja djecu molitvom, riječju i primjerom.
- Promisli dobro svaku riječ prije nego je izustiš pred djecom. Dijete je uvijek u središtu pozornosti.
- Čuvaj dobar glas djeteta; ako ne pogriješi javno, ne smiješ ga javno koriti.
- Ne dopuštaj djeci nikad što bi im moglo biti štetno po zdravlje.
- Upotrijebi svaku zgodu da ih uputiš u dobru, a odvратиš od zla i napuniš srce njihovo pravom kršćanskom ljubavi.
- Postupaj istom ljubavi i istom strogosti sa svom djecom.
- Ne zaboravi: prevelika strogost jednako je pogubna kao i prevelika popustljivost. Mudro združi oboje.

Učiteljica mora dati u svemu dobar primjer, pa i u vanjskim stvarima, točnosti:

- Budi vazda točna. U određenoj uri budi na svom mjestu.
- Ne pusti djecu nikada samu.
- Obuka imade točno na glas zvona započeti i isto tako završiti se.

Ona sama mora uvijek napredovati:

- Čitaj svake godine jednu lijepu knjigu o odgoju.

Kod obuke neka se svaka učiteljica ravna prema metodi najboljih novih pedagoga.

Općenito po pravilima metodike.“

Po tim odgojnim pravilima uršulinke odgajaju već skoro pet stoljeća u svim svojim školama širom svijeta. Vrijedno ih je usvojiti.

6.3.3. Ponašanje u prometu

U Nastavnom planu i programu nalaze se nastavne jedinice vezane uz učenje o prometu i snalaženje u prometu. Učenici primjenjuju pravila ponašanja u kretanju u prometu.

U tjednu obilježavanja sigurnosti u prometu, učenici imaju u Školi organizirano predavanje od MUP-a o sigurnosti u prometu. Učenike se u različitim situacijama potiče na poštivanje naučenih i uvriježenih pravila ponašanja u prometu (na primjer tijekom šetnje u produženom boravku, tijekom odlaska do određene kulturne ustanove i dr.). Većinu učenika u Školu dovoze roditelji, a isto tako dolaze i po njih nakon nastave/produženog boravka.

6.3.4. Bonton škole

Učenike se s razumijevanjem, ljubavlju i pristupačnošću usmjerava na poštivanje pravila ponašanja u razredu, na hodniku i svim ostalim prostorima unutar i izvan Škole. Na početku školske godine razredna odjeljenja postavljaju svoja razredna pravila, koja su u skladu s pravilima Škole. Učenike se potiče na pristojno ponašanje i poštivanje svih osoba, kako odraslih tako i svojih vršnjaka, na kulturno izražavanje i ophođenje tijekom boravka u Školi i izvan Škole, u svim životnim situacijama.

Uz pozdrav „Dobar dan“ njegovat ćemo i stari hrvatski pozdrav „Hvaljen Isus i Marija!“

6.4. Oporavak i osnaživanje

Odgojni i obrazovni rad treba obilježavati i prilagodljivost koja će omogućavati prilagodbu konkretnim situacijama koje se događaju u razredu i svakom pojedinom učeniku. Samim time stručna služba organizira radionice i vježbe kojima želi potaknuti učenike na vrednovanje dobrih odnosa, poštivanja jedni drugih, razvoju socio-emocionalnih vještina a sve to utemeljeno na evanđeoskoj poruci ljubavi.

Također je važno sve ovo uzeti u obzir kod određivanja mjera za oporavak i osnaživanje učenika koji imaju problema u ponašanju, razvoju ili kojih drugih problema s kojima su učitelji i škola upoznati radi jasnoće postupanja u prekršajnim situacijama.

6.4.1. Pedagoške mjere

Škola se u pogledu pedagoških mjera vodi Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera te odredbama iz Statuta Škole. Ideja izricanja pedagoških mjera jest sprječavanje i otklanjanje negativnih pojava, nemarnog odnosa učenika prema odgojno-obrazovnom radu i učenju, kršenja kućnog reda i nekulturnog i neprimjerenog ponašanja, oštećivanja školske imovine i ponavljanja kršenja dužnosti i obveza. Ukoliko će se u određenom trenutku biti potrebno izreći pedagošku mjeru, vodit će se principima postupnosti, proporcionalnosti, pravednosti i pravodobnosti te prema zakonskim smjernicama i odredbama.

6.4.2. Radionice, razgovori

Učiteljice, socijalna pedagoginja i ravnateljica razgovaraju redovito s učenicima kad god se pojavi potreba ili neki mali problem. Na satovima razrednika također se potiče učenike da otvoreno progovore o svim teškoćama koje se onda pokušaju primjerenom riješiti.

6.5. Vrednovanje

Praćenje odgojnoga ciklusa svakako treba završiti s vrednovanjem. Svaki ozbiljan posao zahtjeva dobru pripremu te razne faze koje se odvijaju unutar određenoga programa te, na kraju, završava vrednovanjem. U toj stavci iznose se sve faze odgojno-obrazovnog procesa zajedno s ciljevima koje smo postavili na početku te se promatra i ocjenjuje postignuto kako bi sljedeća faza bila još bolja. U odgojno-obrazovnom procesu odgovornost vrednovanja pripada učiteljima koji na ovaj način, isto tako podučavaju učenike kako da završe neki posao. Kao što učitelj postavlja ciljeve na početku svoga rada tako to treba tražiti i od učenika. Učitelj ima komponente po kojima vrednuje svakog učenika tako i učenik treba dobiti parametre koje vrednuje kod učitelja.

Tako učitelj pokazuje interes prema svom učeniku jer dopušta da on vrednuje način na koji radi. Ovdje se ne traži suđenje osobi nego vrednovanje njezinoga rada, iskustvenog učenja. Zato se za takvo vrednovanje pripremaju objektivni čimbenici koje će svaki učenik moći vrednovati.

Naša škola priprema vrednovanja za učenike i nastavnike međusobno te vrednovanje škole od strane roditelja. Svakako da je vrednovanje složena stvar te ne može biti samo rezultat aritmetičke sredine, zato stručni tim škole u svojoj mjerodavnosti vrednuje proces napredovanja koji svaki učenik ostvari od svoga dolaska u školu do kraja školske godine.

6.5.1. Izvještaji na polugodištu i na kraju školske godine

Preporučuje se da katolička škola izradi svoj sustav praćenja svakoga pojedinog učenika kako bi roditelj dobio izvješće ne samo o znanju koje učenik usvaja, nego i o odgojnoj dimenziji koja je jednako važna kao i znanje. Praćenje učenika i na toj razini omogućava cjelovit pristup odgoju jer će i roditelj i razrednik imati cjelovit uvid u sve dimenzije razvoja bitne za praćenje učenika. To se posebno odnosi na predmetnu nastavu gdje je više sudionika u odgojno-obrazovnom radu s učenicima. Stoga Katolička osnovna škola Svete Uršule na polugodištu roditeljima podjeljuje izvješće o vladanju učenika, a na kraju nastavne godine svjedodžbe s ocjenom vladanja.

6.5.2. Ankete o učiteljima i stručnoj službi

Kako bi učenici naučili vrednovati ono što primaju i od koga primaju, dobro je napraviti jedanput godišnje analizu rada svih zaduženih u odgojno-obrazovnom procesu. Izrada anketa za vrednovanje treba biti prepuštena stručnjacima na tom području (primjerice školskim psiholozima) koji u suradnji s Vijećem odgojno-obrazovne zajednice trebaju definirati parametre važne za vrednovanje. Učenike svakako treba uputiti u važnost i značenje jednog takvog pristupa jer nisu samo učitelji koji ocjenjuju njih nego oni uče i usvajaju kako procjenjivati kvalitetu rada s njima samima. To ih podučava odgovornosti i ozbiljnom pristupu svakom predmetu koji slušaju.

6.6. Suradnja s drugim (katoličkim) školama

Suradnja između katoličkih škola na nad/biskupijskom i nacionalnom planu traži dobro cijele ljudske zajednice. Jača koordinacija i zajednički rad urodit će i obilnijim plodom. Škole su pozvane podijeliti među sobom razna područja istraživanja, priopćavajući jedne drugima svoja otkrića i razvijajući sve inicijative koje mogu doprinijeti većoj suradnji.

Prije svega važnost je stavljena na susrete katoličkih škola na nad/biskupijskoj razini kako bi se škole jedne nad/biskupije upoznale, izmjenjivale iskustva te si bile međusobna potpora. Susreti mogu biti formativnog, duhovnog ili rekreativnog karaktera a svrha im je jačanje svijesti pripadnosti mjesnoj crkvi koja je tu da se brine za sve navedeno.

6.6.1. Susreti katoličkih osnovnih i srednjih škola na biskupijskoj razini

Budući da smo jedina katolička škola u biskupiji nemamo mogućnosti susreta na biskupijskoj razini. Izmjenjujemo iskustva s gradskim i županijskim školama o aktualnim pitanjima.

6.6.2. Susreti katoličkih škola na državnoj (i međunarodnoj) razini

Budući da ima sve više katoličkih škola u Republici Hrvatskoj, vesele nas takvi međusobni susreti koji pridonose međusobnom upoznavanju, razmjeni iskustava i trajnoj formaciji. Održavaju se jednom godišnje.

Prema svojim mogućnostima sudjelovat ćemo na međunarodnim susretima uršulinskih škola.

Izmijenjeno i dopunjeno na sjednici Školskog odbora, 26. 2. 2024.

KLASA: 602-02/24-02/07

URBROJ: 2186-166-24-01

Jasna Lučić, predsjednica Školskog odbora

LITERATURA:

1. BENEDETTO XVI, Lettera alla diocesi e alla città di Roma sul compito urgente dell'educazione, Vatican, 21. siječnja 2008.,
http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/it/letters/2008/documents/hf_ben-xvi_let_20080121_educazione.html
2. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *Il laico testimone cattolico della fede nella scuola*, 1982.
3. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica*, 1977.
4. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica alle soglie del terzo millennio*, 1997.
5. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Gravissimum educationis*, u: *Dokumenti*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.
6. HBK, *Odredbe o katoličkim osnovnim i srednjim školama*, Zagreb, 2013.
7. KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, *Vjerska dimenzija odgoja u katoličkoj školi*, *Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 1989.
8. UFFICIO NAZIONALE PER L'EDUCAZIONE, LA SCUOLA E L'UNIVERSITA, *Essere insegnanti di scuola cattolica*, *Orientamenti operativi*, Roma, 2008.
9. ZAKONIK KANONSKOG PRAVA: proglašen vlašću pape Ivana Pavla II.: s izvorima, Glas Koncila, Zagreb, 1996.